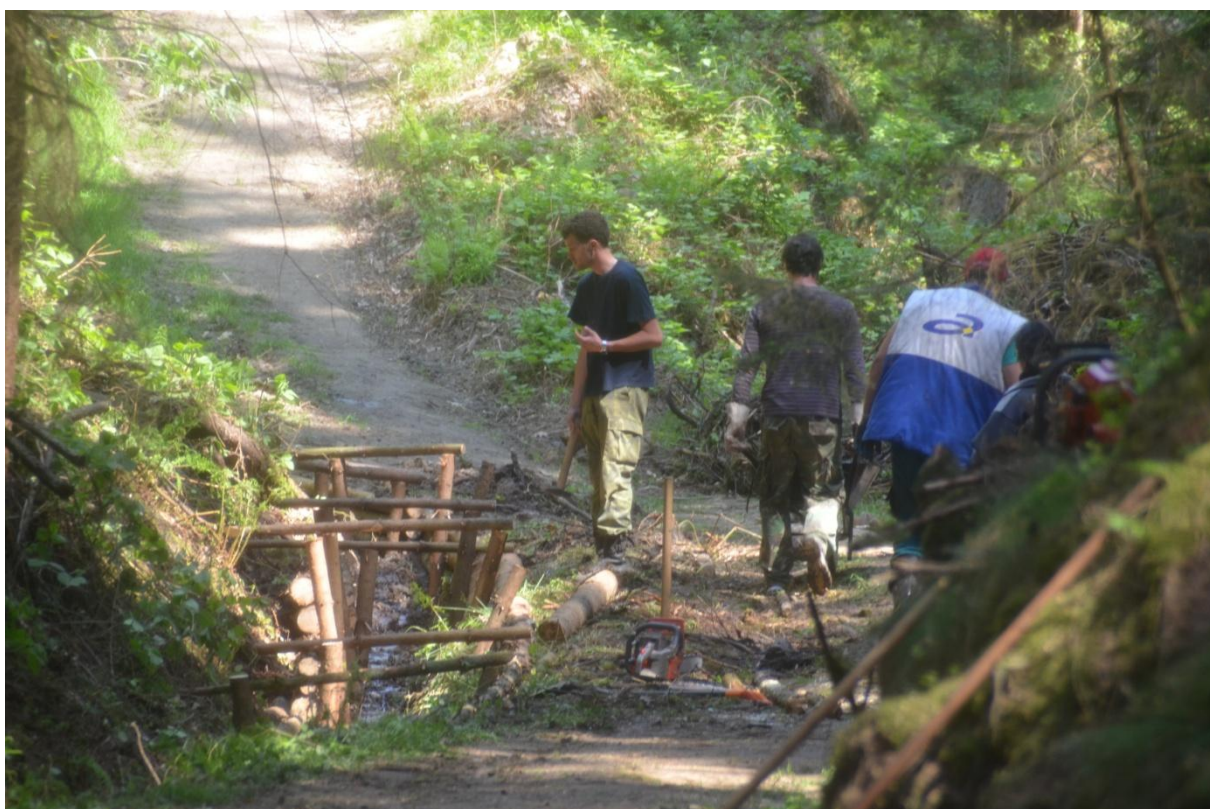

Výroční zpráva zapsaného spolku Ochrana Klokočských skal za rok 2018

Sestavila: Hana Talli Hlubučková

I. Zapsaný spolek Ochrana Klokočských skal

Název organizace	Ochrana Klokočských skal, z. s
Korespondenční adresa	Zelená cesta 1704, Turnov 511 01
Číslo účtu	483506574 / 0600 GE Money Bank
Datum založení	5.5.1988
Datum zisku právní subjektivity	27.5.1994
typ organizace	Zapsaný spolek
zapsáno u :	Krajského soudu v Hradci králové
datum zápisu	1.1.2014
číslo zápisu :	oddíl L, vložka 2316
IČO:	49294661
DIČ	CZ - 49294661 NEPLÁTCE DPH
Typ organizace	Dobrovolnická
Počet zaměstnanců	0
Web:	www.oksinfo@info
Web:	www.hradrotstejn.info

Výkonný výbor spolku:

Předseda: Lubor Hromádko

Místopředseda: Miroslav Hlubuček

Jednatel: Ondřej Rajcsányi

Účetnictví: Ing. Helena Sasová, Ing. Darek Sas

Administrativní a odborná garance: Hana Talli Hlubučková

I. O spolku :

Činnost spolku je velmi rozsáhlá. Spolek pracuje na území Českého ráje – globálního geoparku UNESCO (cca 700 Km²) kam spadá: praktická ochrana přírody, péče o naučné stezky, environmentální výchova, péče o drobné sakrální památky v širší oblasti Podkozákovska, mezinárodní vzdělávací aktivity včetně pořádání konferencí, seminářů a soutěží, péče o turistické stezky, naučné stezky a spolupráce s orgány státní správy a samosprávy, akademií věd, vysokými školami, záchrana a zpřístupnění hradu Rotštejn včetně drobných doplňkových služeb pro návštěvníky atd. a vedlejší činnosti realizované mimo oblast hlavní činnosti (například průvodcovská činnost realizovaná na území jiného geoparku a pod).

Spolek je členem Památkové komory ČR a členem Neziskovek Libereckého kraje, z.s.

Dlouhodobě spolupracuje s českými spolky: Spolkem pro záchranu hradu Kumburku, Společností přátel památek ve Východních Čechách a se slovenskými sdruženími: Apponianna pro záchranu hradu Oponice, sdružením Rondel pro záchranu hradu Čabrad' a se spolkem Leustach pro záchranu architektonického dědictví Nitranského kraje. Partnerským spolkem je spolek Rotstein z Německa.

II. Realizované projekty:

Péče o biotop žebrovice různolisté v Zeleném dole - Živá studánka - Záchrana Studánky

Zelený důl v PR Klokočské skály protíná žlutě značená turistická stezka. Od roku 1988 o území přírodní rezervace Klokočské skály včetně likvidace divokých skládek, povrchový sběr odpadků, průběžnou údržbu a opravy turistických stezek a také údržbu drobné vodoteče a studánku v Zeleném dole stará spolek Ochrana Klokočských skal. V roce 2012 byla údržba koryt drobné vodoteče a studánky přerušena po dohodě s odborným lesním hospodářem z důvodu probíhající těžby a dalších prací souvisejících s lesním hospodářstvím.

V roce 2017 podal spolek úspěšně žádost o finanční podporu na péči o biotop žebrovice různolisté v Zelené dole ke Krajskému úřadu Libereckého kraje, odboru životního prostředí. Za rok se povedlo vyčistit Zelený důl od množství odpadků, které v přírodě zanechávají pozorní návštěvníci. Koryta drobných vodotečí se dočkala odstranění větví, uvolnění přirozeného průtoku vody a vyhrázkování, které

zpevňuje břehy a pomáhá udržet suchou stezku. Nejkritičtější místa stezky pak přikryly haťové chodníčky, aby návštěvníci mohli přejít suchou nohou a nepoškozovali svahy s porosty chráněné kapradiny žebrovice různolisté. Obnoveny byly také dva křížky, které podle vyprávění pamětníků v Zeleném dole bývaly.

Historická studánka byla silně poškozená těžbou i sesuvem svahu. Podle vyprávění pamětníků byla v těchto místech udělána během 18. století lidmi, co skalami chodívali pod Hrubou skálu pracovat na panská pole. Je obdélníková o rozměrech cca 140x80 cm,

vyskládaná a vyzděná z tesaných pískovcových štuk, jen stříška je už dnes jiná. Bývala prý z plochého pískovce, co praskl kolem roku 1937. Tehdy ji sokolové ze Smrčí a členové tramské osady Meziboří vyměnili za trámký 10x10 a pokryli mechem. Trámky se však v důsledku stáří rozpadly a proto byly v roce 1994 členy našeho spolku vyměněny a nahrazeny smrkovými prkny 5cm silnými. Do roku 1992 vytékala voda ze studánky vrchem do potůčku, po sesuvu svahu cca 5m nad studánkou pramen trochu zeslábl, ale voda je v ní do dnes. Studánku se podařilo zařadit do projektu Živé studánky.

Historická Studánka, kvůli stavu některých kamenů musela být zcela rozebrána. Pak se dočkala vyčištění a nového vyskládání a dozdění. Provizorní dřevěnou stříšku nahradila stříška ze dvou plochých kamenů. **Na generální opravu Studánky přispěla firma Toma z projektu Živé studánky a Krajský úřad Libereckého kraje.**

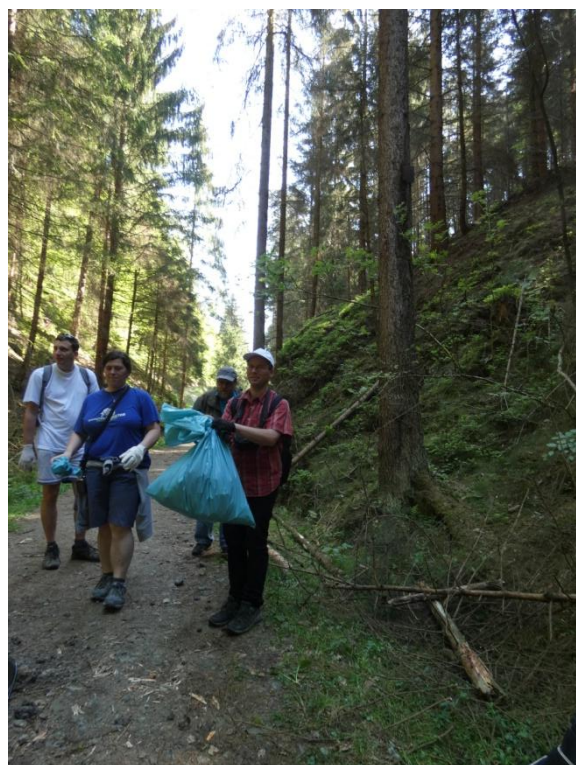
Slavnost Studánky dne 9.9.2018 ukončila rok trvající práce v přírodní rezervaci Klokočské skály, konkrétně v Zeleném dole na rozcestí u Studánky a na přilehlých

turistických stezkách. Znovuzrozené Studánce přišli zazpívat chlapi z pěveckého sboru IUVENTUS, GAUDE ze ZUŠ v Jablonci nad Nisou pod vedením sbormistra Tomáše Pospíšila. Program byl součástí projektu Péče o biotop žebrovce různolisté v Zeleném dole, který uskutečnili členové a přátelé spolku Ochrana Klokočských skal za pomoci dobrovolníků z firmy T-Mobile a za podpory Krajského úřadu Libereckého kraje. Všem, kteří nám pomohli při náročné práci, děkujeme.

Povrchový sběr odpadků v PR Klokočské skály a v okolí. Likvidace divokých skládek

Za pomoci dobrovolníků z řad návštěvníků hradu Rotštejn, několika různých spolků a díky firemním dobrovolníkům firmy T-Mobile se podařilo posbírat a vytřídit celkem **87 pytlů plastů**, které byly vráceny k recyklaci, zlikvidovaná byla divoká skládka vznikající v ústí Rotštejnského dolu, menší skládka na Proskalí na Kozákově a vznikající skládka poblíž lokality lučních orchidejí na okraji PR Podloučky. Opětovně začala vznikat skládka na zlomu Jizery u Rakous, i když zde to byl spíše typický turistický odpad jako lahve, obaly od svačín, plechovky od nápojů apod.. *Velkoobjemový odpad ze skládek odvezla obec Mírová pod Kozákovem, které tímto děkujeme za spolupráci.*

Tichá stezka Klokočskými skalami, stezka nevidaná

Vzhledem k tomu, hrad Rotštejn je oblíbeným výletním místem i pro návštěvníky se zdravotním znevýhodněním, (pro představu v roce 2017 navštívilo hrad 308 neslyšících a 300 nevidomých nebo slabozrakých návštěvníků, v roce 2018 již 412 neslyšících a více jak 800 nevidomých nebo slabozrakých) vznikl pilotní projekt nazvaný Tichá stezka Klokočskými skalami, stezka nevidaná. Odstraňuje část takzvaných „neviditelných bariér“ a umožňuje tak neslyšícím a nevidomým sdílet plnohodnotný zážitek spolu s ostatními návštěvníky Klokočských skal. Na stávajících pět panelů velké naučné stezky v PR Klokočské skály jsou umístěny nové tabule s aktualizovanými texty o rozmanitosti a historii Klokočských a Betlémských skal a hradu Rotštejn, které zahrnují i nové poznatky z výzkumů v posledních třiceti letech. Na každé tabuli je QR kód,

přes který umožňuje získat výklad o daném místě v Českém znakovém jazyce. Nechybí ani popis Braillově písmu. Až se spolku Ochrana Klokočských skal podaří získat dofinancování, přibudou ještě hmatové reliéfy a také jednoduché hmatové plánky, které nevidomým umožní získat základní představu o místě, kde právě jsou. Zastávky Tiché stezky Klokočskými skalami, stezky nevidané najdete v Zeleném dole, u jeskyně Postojna, dále na Klokočských Prochodech, u Zdenčiny skály a na nádvoří hradu Rotštejn. Na tvorbě textů spolupracoval spolek s odborníky z řad archeologů, geologů, botaniků, zoologů a dalších odborníků. **Mimořádné poděkování patří Správě CHKO Český ráj a Geoparku Český ráj o.p.s. za spolupráci.**

Výklad v českém znakovém jazyce je k dispozici na: www.hradrotstejn.info

Projekt Tichá stezka Klokočskými skalami, stezka nevidaná finančně podpořila nadace ČSOB pomáhá regionům,

společnosti Tichý svět o.p.s.

a dále: Mgr. Lukáš Tremel Dis, Ondřej Rajsányi.

Děkujeme.

Ukončení generální opravy kaple svatého Jana Nepomuckého na Dubecku

V sobotu 16. 6.2018 byla slavnostně požehnána kompletně zrestaurovaná kaple svatého Jana Nepomuckého na Dubecku. Vyvrcholilo tak dvanáctileté úsilí, které bylo této mimořádné památce věnováno.

Během let prošla kaple důkladným restaurátorským průzkumem. Proběhlo odvodnění kaple s archeologickým průzkumem podzákladí, zasolené a mokré zdi musely vyschnout. Následoval mykologický rozbor krovu, kompletní oprava střešního a fasádního pláště. Během rozkrývání

střechy byla nalezena původní střešní konstrukce z dělicí římsou z roku 1841, která po ošetření mohla být opětovně použita a tvar střechy se tak vrátil do původního stavu.

V závislosti na finančních prostředcích pokračovala obnova vnitřních výmalb, restaurování movité kulturní památky tedy oltáře svatého Jana se dvěma

andílky, kteří v rukách třímají rohy hojnosti a restaurování niky oltáře metodou „al fresco.“

Na obnově kaple se podíleli: Obec Mírová pod Kozákovem, Ministerstvo kultury ČR, Nadace OF, spolek Ochrana Klokočských skal a drobní dárci v rámci veřejné sbírky. Děkujeme.

Hrad Rotštejn

Opravy památky: V rámci nezbytné revize tesařských konstrukcí bylo zjištěno, že ramenát hlavního schodiště do patra paláce je napaden houbou trávovkou zprohýbanou. Bylo proto nutné schodiště částečně rozebrat a poškozené rameno schodiště a s ním několik stupňů vyměnit, dále proběhly drobné opravy zábradlí a přespárování části zdiva nad studnou na východní straně.

Archeologický výzkum: V lednu padla od tíhou sněhu na nádvoří poslední z hradních borovic. Archeologický průzkum pod vývratem provedl v průběhu roku Mgr. Roman Sirovátka z Muzea Českého ráje v Turnově za pomoci členů spolku. Nálezová zpráva obec Mírová pod Kozákovem obdrží v průběhu roku 2020.

Návštěvnost památky: Rok 2018 - sezóna byla zahájena 14.4.2018 a ukončena dne 6.10.2018 z důvodu tesařských prací.

Hrad Rotštejn navštívilo v sezóně 2018 celkem 12 021 návštěvníků. Návštěvnost poznamenalo uzavření příjezdové silnice do Klokočí v červnu a červenci.

dospělí 7 020

děti od 6. - 12.let/senioři 3 481

ZTP/P nebo ZTPP ..... 1 520 (412 neslyšících a více jak 800 nevidomých nebo slabozrakých) - děkujeme za spolupráci slovenským partnerům, kteří pro lidi s hendikepem pořádají naučné výlety.

S velkým ohlasem se setkaly všechny akce z cyklů Rotštejnská setkávání. Mimořádný zájem byl pak o výstavu Ohlédni se člověče, kterou si spolek v květnu připomínal třicáté výročí založení.

Tradičně byl mezi návštěvníky zájem o Dny svaté Markéty a Dny pro život bez lepku pořádné ve spolupráci s obecně prospěšnou společností Celia - život bez lepku. Dvacáté šermířské loučení s létem se neslo v historickém duchu ve snaze připomenout místní dějiny.

Osmá pohádková noc na hradě Rotštejn měla na svém začátku i vzdělávací odpoledne na téma: „Umíš správně pomoci“, pořádané ve spolupráci s Červeným křížem

v Jablonci nad Nisou. O tom, že není jednoduché poskytnout správně první pomoc, se na nádvoří hradu Rotštejna přesvědčila řada dětských i dospělých návštěvníků.

Sezónu na hradě ukončil definitivně už po sedmnácté Veselé hradní koledování na Štědrý den.

Patnáctá konference Památková péče v občanské společnosti Trosky 2018

Konference se konala v Turnově pod záštitou Květy Vinklátové, radní Libereckého kraje pro kulturu, cestovní ruch a památkovou péči. Páteční večer patřil Archeologickým objevům v Jablonném v Podještědí, přednášel Mgr. Petr Brestovanský - Severočeské muzeum. V duchu archeologických objevů se pak neslo i sobotní dopoledne, kdy nás s archeologií na hradě Hrušov v Nitranském kraji seznámila Mgr. Stanislava Blahová a s objevem gotického kostela svatě Alžběty v Jilemnici Dr. Jan Prostředník z Muzea Českého ráje v Turnově. Nové objevy v depozitářích Pražského hradu představil Mgr. Jan Vlček ze Správy Pražského hradu a objev Hracích karet ve Vladislavském sále prezentovala BcA. Michaela Caranová, ze Středočeského muzea v Roztokách u Prahy. Odpolední exkurze vedla na Tichý hrad Rotštejn a tichou stezku Klokočskými skalami. V podvečer byly oceněny děti za vítězství ve 13. ročníku mezinárodní soutěže Vezmi žlutou barvičku, následovalo zamyšlení Doc. Dr. Václava Zieglera CSc. nad výukou geologie ve školách a prezentace třicetileté činnosti spolku Ochrana Klokočských skal včetně tréninku s nevidomým lektorem. Nedělní exkurze pak vedla nejprve na hřbitov na Hrušticí k pomníku padlým v bitvě u Turnova v roce 1866 a následně do Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou. **Konání konference finančně podpořil Liberecký kraj. Děkujeme.**

Opravy sakrálních památek

Restaurování novogotických Božích muk na Bukovině je v plném proudu. V září 2018 dokončil restaurátorské práce na kamenné části památky pan Martin Wagner. Restaurátor oboru kovy pan Vojtěch Ouřada pracuje na tom, aby se vrcholovému kříži vrátila jeho původní krása. Kříž je zcela atypický, i přes rozsáhlé pátrání, se nám doposud nepovedlo zjistit, kdo jej vyrobil a proč byl na Bukovinu osazen právě takovýto kříž s velikým andělem. Obdobné kříže jsme našli díky spolupráci s odborníky v jihočeské Radomyšli na místním

hřbitově, kde zdobí náhrobky význačných rodin z městečka a okolí. Po výrobci křížů pátráme díky spolupráci s místními lidmi dál.

Na restaurování unikátního kříže se podařilo spolku Ochrana Klokočských skal získat finanční podporu ve výši 15000Kč z Nadace Občanského Fóra, zbývající finanční prostředky poskytne Obec Mírová pod Kozákovem a spolek.

Po obnově bude vrcholový kříž na Boží muka navrácen před Velikonočními svátky, tedy v dubnu 2019.

III. Prezentace spolkové činnosti

Zástupci spolku se zúčastnili semináře **Památka pro každého Stříbro 2018**, kde prezentovali projekt Tichý hrad Rotštejn a postup prací na realizaci Tiché stezky Klokočskými skalami, stezky nevidané.

Má vlast – cestami proměn - Vyšehrad 2018 Předseda spolku pan Lubor Hromádka převzal na slavnostním setkání na Vyšehradě diplom za druhé místo v internetovém hlasování veřejnosti o nejkrásnější proměnu roku 2017. Veřejnost tak ocenila spolkový projekt Oživlá Boží muka.

Výroční country bál v Tatobitech

S kapelou Country vývar a přáteli jsme protančili třetí zářijovou sobotu večer a ukončili oslavy třicátého výročí založení spolku.

Vzpomínali jsme na ty, kteří s námi byli a už na nás koukají shora. A že jich za těch třicet let není málo. Co nás potěšilo, že potomci dvou zakladatelů spolku, kteří jsou trvale v Austrálii, nezapomněli a přes kapelníka poslali naši paní kastelánce, a dnes jediné žijící zakladatelce kytici růží.